

1988. III. 15.

Herczeg Miklós

Dr. Hejehardt László

VEGYES

plu. 1. ju.

A Történeti Hivatal
az Etv. 25/H. § alapján
az iratokat átvette.

ÁBTL – 1.12. 2. – sz.n. 1988.03.15. /2

ÁBTL – 1.12. 2. – sz.n. 1988.03.15. /3

Transzparensre írható jelmondatok

Kivivjuk a szabad sajtót!
Több jogot a parlamentnek!
Pártdiktatúra helyett jogrendet!
Hatékony érdekképviselőket!
Védelmet a magyar kisebbségeknek!
Leállítani Nagymarost!

Skandalizáló jelmondatok

Kivivjuk a szabad sajtót!
Szabad választásokat!
Több jogot a parlamentnek!
Nem bizunk a kormányban
Kádárt nyugdíjba, a pártot kordába!
Nincs szükségünk pártgyámságra
Ötvenhat a miénk!
Hagyják a link dumát, mentsék meg a Dunát!

További jelmondatok transzparensre /ha lesz elég/

- Független sajtót, valósághű tájékoztatást!
Le a cenzúrával, le a szájkosárral!
Nem kell a pártirányított sajtó
- Árnyékparlament helyett valódi népképviselőket!
Új választójogi törvényt!
Meddig lesz szavazógép az országgyűlés?
- Kik felelnek a válságért?
Felelős nemzeti kormányt
- Független szakszervezeteket!
Önálló ifjúsági szervezeteket!
- Támogatást az erdélyi menekülteknek!
- Éljen a lengyel Szolidaritás!
- Éljen a Szabad Románia Szövetsége!
Éljen a kelet-európai ellenállás akcióegysége!
- Tisztelet Ötvenhat vértanúinak!
- Takarékosságot a Honvéd utcában!
Tengiz nem a mi ügyünk

ÁLLAMBIZTONSÁGI SZOLGÁLATOK
TÖRTÉNETI LEVÉLTÁRA

A független sajtó munkatársainak felhívása március 15. alkalmából

A demokratikus ellenzék idén is részt vesz a hagyományos, független március tizenötödikei felvonuláson, a szabad sajtó ünnepén, és erre hívja fel a szabad szó minden hívét.

Demonstrálni kívánjuk, hogy a 140 évvel ezelőtti magyar demokratikus forradalom fontos követelései máig sem teljesültek. A sajtószabadságot, a valódi népképviselői országgyűlést és a hatékonyan munkálkodó parlamentnek csakugyan felelős kormányt még ki kell vinni. ~~Es~~ Nem valósult meg az ország igazi függetlensége sem.

Demonstrálni kívánjuk továbbá együttérzésünket Románia elnyomott népeivel. Követeljük, hogy adják meg az erdélyi magyaroknak az őket megillető kulturális és politikai jogokat. Üdvözlésünket küldjük a demokráciától megfosztott összes kelet-európai népnek.

Kérünk mindenkit, hogy a tavalyihoz hasonló fegyelmezettséggel vegyen részt a felvonuláson, Találkozunk március 15-én Petőfi szobránál, ahol 12 óra 30 perckor helyezük el koszorúnkat.

Dr. Hosszú István

ÁLLAMBIZTONSÁGI SZOLGÁLATOK
TÖRTÉNETI LEVÉLTÁRA

"Hiába minden szép és jó beszéd,
Ha meg nem fogjátok az elejét,
Ha a kezdetnél el nem kezditek...
Sajtószabadságot szereztek."

Petőfi

A Petőfi téren

Annak a szobra előtt állunk, aki számára minden szabadságjogok elseje a sajtó szabadsága volt. Szimbólus és szövevény, hogy országunk és társadalmunk mai nap is nélkülözi ezt.

Nincs sajtószabadság ott, ahol a hírközlés minden eszköze egy központilag irányított gépezet kezében van. Nincs sajtószabadság ott, ahol az újságok csak a tegnapi hatalmasok bűneinek egy részéről írhatnak. Nincs sajtószabadság ott, ahol párt hivatalnokok adagolhatják a népek az igazság és a való tények ismeretét: ma egy keveset, holnap tán kicsivel többet, de a teljes igazságot sohasem, ha az a hatalom érdekét sérti.

A két éve hozott új sajtótörvény szemfényvesztés: létszatra a nyílt tájékoztatást szavatolja, valójában a hatalom hájékoztatási monopóliumát erősíti meg.

Megfogadjuk Petőfi Sándornak ezen a márciusi napon: kivívjuk még az igazi sajtószabadságot. A hídfőállást, amiből kiindulhatunk, már birtokba vettük: bármily szerény formában is, de évek óta él, létezik, gyarapszik a független sajtó, a szamizdot. A demokratikus értelmiség java erőt mind bátrabban ostromolja a tekintélyuralom állásait. Szülessenek holnapra újabb független kiadványok, támadjanak független közösségek és szervezetek!

Ezzel a reménnyel, ezzel az elhatározással induljunk el most szabadsághóseink emlékhelyei felé. Utunk Batthyány Lajos és Nagy Imre emlékmécséséhez, onnan Kossuth szobrához, majd Bem táborno emlékművéhez vezet. A Lenin körutat, a November Hetediké teret és a Marx teret nem érinti.

Batthyány Lajos és Nagy Imre emlékmécsésénél

Két kivégzett magyar kormányfőre emlékezünk a helyütt. Mindketten a nemzet akaratát testesítették meg forradalmak viharában. Mindketten az ország haladásáért, a zsarnokdiktatótól való megszabadulásáért és függetlenségéért vállalták a nemzetől kapott megbízatásukat. Mérséklettel és méltósággal töltötték be tisztüket, és méltósággal fogadták végül a halált az ellenforradalom hóhérkezeitől.

Gróf Batthyány Lajos nevére, akit a nemzet sohasem szűnt meg tisztelni, a kiegyezést megkötő Ausztria már nem dobált sarat. Nagy Imre nevét azonban még ma, holtan után harminc évvel is gyalázza az a rezsim, amely pedig azt állítja, hogy kiegyezés, "közmegegyezés" köti össze a társadalommal.

A társadalom nem egyezett ki Nagy Imre és párttársai gyilkosival. Legfeljebb tudomásul vette a külső túlerővel létrehozott helyzetet, mert semmit sem tehetett ellene. A hatalomnak azonban 32 év után végre valóságosan ki kell egyeznie a nemzettel, a társadalommal. Ennek az egyezésnek két alapfeltétele: ötvenhat forradalmának elismerése, és azoknak a személyeknek a végleges távozása a közéletből, akik 1956/57 fordulóján szeszegéssel és kivégzéssel kezdtek, a hatvanas-hetvenes években a társadalom politikai és erkölcsi megnyomorításával, félrevezetésével folytatták, mire pedig gazdasági és morális-politikai válságba juttatták az országot.

Nagy Imrét azok vonták - úgymond - "felelősségre", akik ma legfeljebb üres szavakkal és csak félig-meddig ismerik el saját felelősségüket az ország bajaiért, de nem hajlandók levonni ebből a személyre szóló következtetéseket. Ragaszkodnak hatalmukhoz, noha már-már reszketeg aggak.

1848-ban a Tizenkét pont egyik leghíresebbike a "felelős minis-
terium", vagyis a parlamentnek felelős kormány felállításának a kö-
vetelése volt. Síralmas és szégyenletes, hogy a mai magyar kormány
nem ilyen. Nincs bizalmunk benne.

Kossuth Lajos szobránál

A törvényhozás épülete előtt helyérvelő megállapítani: az ország-
gyűlés ma nem követi a kossuthi reformországgyűlések példáját.

Pedig az ország helyzete határozott lépéseket követel meg a par-
lamenttől: a gazdaság körültekintő és a távlatokat szem előtt tartó
szabályozására, a kormány működésének gondos ellenőrzésére és olyan
intézményes politikai változtatásokra van szükség, amelyek szavatolják
a társadalom különböző rétegeinek és csoportjainak a jogos érdekeit,
az állampolgárok emberi és politikai jogait. Elvett követeljük: ne
akadályozzák tovább független társadalmi és érdekképviseleti szerve-
zetek szabad alakítását. Követeljük alkotmánybírósg felállítását
és az emberi jogok garanciáinak beiktatását egy kidolgozandó új al-
kotmányba.

A parlament azonban ma sem összetételében, sem működésének felté-
teleiben nem alkalmas feladatai ellátására. Ezért új választójogi
törvényt kell kidolgozni, és eszerint kell megtartani az új, szabad
választásokat - már politikai pluralizmus alapján. Addig is sürgő-
sen változtatni kell a képviselők közérdekű tevékenységét bénító
szabályokon.

Ilyen értelemben foglalt állást az értelmiség sok kiválóságát is
magában foglaló Magyar Demokrata Fórum mintegy ötszáz résztvevője
január végén. A Fórum Nyilatkozatát hivatalos hírközlés egyonhall-
gatta, illetve elferdítette, úgy tüntetve fel, mintha a Fórum nyitott
kapukat döngtetett volna. Felháborító, hogy a kommunista párt Politikai
Bizottsága nem ~~átállt~~ állotta ellenséges kezdeményezésének minő-
síteni a Magyar Demokrata Fórumot, valamint a fiatal értelmiség vita-
fórumait, klubmozgalmát. Ez az öntelt és rövidlátó döntés is világo-
san jelzi: legfőbb ideje, hogy megszűnjék egy szűk klikk mindenhatósága.

A kommunista párt a parlament felé helyezte magát, és semmiféle
törvény nem szabályozza a módot, ahogyan a magának követelt vezető
szerepet betölti. Az országgyűlés életre keltésének, az igazi demok-
rácia megteremtésének előfeltétele ezért - a sajtószabadság mellett -
a párt közjogi és politikai szerepének, hatalmának törvényi meghatá-
rozása, a törvény keretei közé szorítása.

Ady Endre mintegy 80 évvel ezelőtt "a hazugság bízának" nevezte az
akkori magyar parlamentet. Síralmas és szégyenletes, hogy a magyar
parlamentarizmus ma még azon a szinten sincs, mint évszázadunk elején
volt.

A Bem József téren

A magyar szabadságharc lengyel hőisének szobránál vessünk számot
helyzetünkkel a mai Európában. A két történelmi korszak minden külön-
bözősége ellenére szívet dermesztően párhuzamosítja a párhuzam:
1848-ban nem tudtunk rátalálni azoknak a szlovák, cseh, szerb, horvát
és román hazafiakra a kezére, akik a miurak nemzeti céljaiért a közös
Habsburg elnyomás ellen küzdve a szövetségeseink lehettek volna. A
zsarnokság elbánt velünk, de akik a császárban bízva ellenünk fordul-
tak, jutalmul ugyanazt kapták, mint büntetésül mi magyarok. A zsarnok-
ság korunkban is egyenként próbál megtörni bennünket. Kelet-Európa
mozdulatlan volt 1956-ban, amikor mi harcoltunk, és mi sem mozdultunk,
amikor 1968-ban eltiporták Csehszlovákiában az úbredező szabadságot.
Is vajon nem álltak-e egymagukban a Szolidaritás zászlaja alá gyűlt
lengyel barátaink? Hiába 36 milliós nemzet a lengyel, egymaga áll,
amíg vele együtt nem mozdul Magyarország, Csehszlovákia, Kelet-Német-
ország, Románia, sőt Krájsna és a Baltikum is.

De legyenek tudatában: mind több kemény öböl döngeti a vastag fa-

ÁLLAMBIZTONSÁGI SZOLGÁLATOK
TÖRTÉNETI LEVÉLTÁRA

lakat, rázza a rozsdásodó rácsokat. Versóban él és küzd a Szolida-
ritás, Prágában elnémíthatatlan a Charta '77 lelkiismeretet éb-
resztő szava, meg-megmozdulnak Kelet-Berlin, Lipcse, Drezda, sőt
Riga, Tallinn és Moszkva másképp-gondolkodói is. Brassó munkásai,
Temesvár diákjai megmutatták, hogy diktátora a románságot is egyre
bajosabban tudja a nemzeti gyűlölködés és a sovinizmus mákonyával
bódulatban tartani. Köszöntjük társainkat a közös küzdelemben!

Ez a politikai küzdelem megköveteli, hogy ismerjük meg egymást
és egymás tapasztalatait, alakítsuk ki közös elgondolásainkat a
szabad és független Közép-Európa jövőjéről, és cselekedjünk együt-
tesen. Ehhez mindenekelőtt nekünk magunknak, a valódi demokrácia
és a nemzeti függetlenség magyar híveinek kell egyöntetű álláspont-
ra jutnunk a legfontosabb kérdésekben.

Egyet legyünk tisztában: bármennyire is gátló is bizonyos meg-
újulást a mai szovjet vezetés, Közép-Kelet-Európa és benne hazánk
sorsa elsősorban népeink összefogásától függ.

M I T K I V A N U N K ?

- I. Tényleges sajtó-, szólás-, lelkiismereti, oktatási és társulási, szervezkedési szabadságot!
- II. Népképviselői demokráciát a törvényhozó, a végrehajtó és a bírói hatalom minden szintjén!
- III. Tárgyalásokat a szovjet katonai alakulatok kivonásának feltételeiről és határidejéről - a Szovjetunió jogos önvédelmi érdekeinek figyelembevételével!
- IV. Emberi és nemzetiségi jogokat a határainkon túl élő magyaroknak!
- V. Baráti együttműködést közép-kelet-Európa népeivel egy későbbi konföderáció reményében!
- VI. Magyarország társadalmi, gazdasági és kulturális bekapcsolódását az európai népek közösségébe!
- VII. Egyenlő és stabil működési feltételeket a magán-, a szövetkezeti és az állami vállalkozásoknak!
- VIII. A hatalomtól független, demokratikusan működő szakszervezeteket, paraszti, kisiparos, kisvállalkozó és kiskereskedő érdekvédelmi szervezeteket, művészeti és tudományos szövetségeket!
- IX. Emberhez méltó létfeltételeket, államilag garantált létminimumot az elszegényedett rétegeknek!
- X. Intézményes és társadalmi fellépést a nemzeti, faji és felekezeti gyűlölködés megnyilvánulásaival szemben!
- XI. Alternatív szolgálat bevezetését a kötelező fegyveres katonai szolgálat helyett, a bebörtönzött katonai szolgálatmegtagadók szabadonbocsátását!
- XII. Állami környezetvédelmi program demokratikus megvitatását, az autonóm környezetvédő tevékenység előtti akadályok elhárítását!

1848, 1918 és 1956 szellemében követeljük a nemzeti demokratikus hagyományok ápolását, március 15. és az októberi évfordulók pirosbetűs ünnepnappá nyilvánítását, új köztársasági címer kidolgozását.

Kelt Budapest, 1988. március 15.

DEMOKRATA
Független politikai
lap